

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

5. januar 2005

SOS05/2239

Vedr. forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og andre love – j. nr. 2004-2322-10

Skole og Samfund takker for det tilsendte udkast til lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på Undervisningsministeriets område.

Vi forholder os i vores høringssvar alene til forslagene til ændring i Folkeskoleloven.

Vi kommenterer først de ændringer i Folkeskoleloven, som er med i Undervisningsministeriets lovudkast. Derefter vil vi kommentere nogle ændringer, som ikke er kommet med i udkastet, men som efter Skole og Samfunds mening er nødvendige følger af omlægningen af den kommunale struktur.

Vi konstaterer indledningsvis, at der er tale om en meget omfattende ændring af strukturen i folkeskolen. De enkelte elever og forældre, som er afhængige af ordentlige specialundervisningstilbud, bliver med reformen meget afhængige af den enkelte kommunes faglige kapacitet og vilje til at leve op til lovens intentioner. Man kan således befrygte, at det vil blive vanskeligt at sikre en ensartet sagsbehandling over hele landet. Man kan ligeledes befrygte, at de enkelte elevers og forældres retssikkerhed vil blive endnu mere usikker, end den er i forvejen.

Der bør således i loven indbygges nogle retsgarantier, som sikrer elevernes og forældrenes retsstilling. I forbindelse med lovgivningen bør der stilles centrale krav til specialundervisningen i form af kvalitetsmål for undervisningen og i form af krav om, at undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i den individuelle plan for eleven.

Der bør ligeledes i loven indbygges en garanti for, at en elev skal være færdigvisiteret af PPR inden for en vis tidsfrist. Denne garanti skal sikre, at kommunerne giver deres PPR-tjeneste en tilstrækkelig kapacitet.

Endvidere skal den nuværende bestemmelse om, at der skal lægges betydelig vægt på forældrenes ønsker vedr. undervisningstilbud bevares og udbygges,

således at det præciseres, at forældrene skal have et egentligt valg mellem flere relevante tilbud.

Der findes i dag i amterne en gennem mange år opbygget ekspertise vedrørende den vidtgående specialundervisning. Det er afgørende for de elever, der har brug for denne undervisning, at ekspertisen ikke går tabt eller bliver udvandet på grund af kommunalreformen.

Kommunerne får efter lovforslaget via bloktilskud tilført alle de resurser, som i dag anvendes på den amtskommunale vidtgående specialundervisning. Alligevel kan det befrygtes, at mange af de nye kommuner ikke vil få en størrelse, så de kommer til at råde over den nødvendige ekspertise vedrørende visitation, undervisningstilbud og lærerkræfter. Vi er opmærksomme på, at kommunerne vil kunne købe sig til ekspertise i undervisningstilbudene hos andre kommuner. Da sådanne højt specialiserede undervisningstilbud ofte er meget dyre, kan man imidlertid befrygte, at kommunerne ikke altid vil være villige til at ofre de nødvendige midler, men at de selv vil forsøge at stable mindre velegnede tilbud på benene.

Desuden vil den enkelte specialundervisningselev være helt afhængig af, at der i den enkelte pædagogisk-psykologiske rådgivning findes tilstrækkelig viden om de tilbud, der er nødvendige for netop denne elev. På denne baggrund foreslår Skole og Samfund derfor, at der ved lovændringen oprettes nogle regionale videnscentre eller lignende, som de lokale PPR-kontorer kan trække på i sager, som kræver specialistviden. Disse centre kan finansieres af regionens kommuner.

Endvidere foreslår vi, at de foreslåede regionale udviklingsråd helt specifikt får til opgave, nøje at følge udviklingen af specialundervisningen i regionens kommuner. Dette er en så vigtig opgave, at udviklingsrådene ikke bør belastes af andre opgaver. De bør derfor oprettes i medfør af Folkeskoleloven, og samtidig gøres permanente. Udviklingsrådene bør bestå af repræsentanter for regionen, regionens kommuner, samt forældre og personale i specialundervisningen. Samtidig bør udviklingsrådenes kompetence over for kommunerne præciseres.

Det foreslås i lovforslagets § 1 nr. 28, at sammensætningen af klagenævnet for vidtgående specialundervisning ændres, således at det fremover kommer til at bestå af en formand samt 1 medlem beskikket af regionsrådene, 2 medlemmer af KL, og 2 medlemmer af De Samvirkende Invalideorganisationer.

Skole og Samfund finder det helt relevant, at De Samvirkende Invalideorganisationer beskikker et medlem af klagenævnet. Imidlertid skal vi gøre opmærksom på, at en stor del af de elever, der henvises til vidtgående specialundervisning, ikke lider af et fysisk handicap, men er henvist af andre

årsager. Ifølge tal fra Amtsrådsforeningen skyldes henvisningen til vidtgående specialundervisning for 43 % vedkommende generelle indlæringsvanskeligheder, mens 9 % er henvist af socio-emotionelle årsager og 12 % på grund af Asperger eller ADHD.

De Samvirkende Invalideorganisationer har ingen særlig ekspertise på disse områder. Vi finder det derfor mere relevant, at klagenævnet fremover kommer til at bestå af et medlem beskikket af De Samvirkende Invalideorganisationer og et medlem beskikket af Skole og Samfund, der råder over ekspertisen vedrørende samarbejdet mellem hjem og skole og repræsenterer forældrene i folkeskolen.

Sluttelig vil vi kommentere noget af det, som ikke er kommet med i udkastet til ændring af Folkeskoleloven.

Det fremgår af Folkeskolelovens § 42, stk. 3, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra skolebestyrelsen kan lade ét af sine medlemmer deltage i skolebestyrelsens møder uden stemmeret. Det er en bestemmelse, der benyttes meget i mindre kommuner til stor gavn for både skolebestyrelser og kommunalbestyrelser, idet den giver kommunalbestyrelsesmedlemmerne et førstehåndskendskab til hverdagen i folkeskolen. I de nye storkommuner vil det næppe længere være muligt for kommunalbestyrelsens medlemmer at deltage i skolebestyrelsesmøderne, alene på grund af det større antal skoler i den enkelte kommune.

Den psykologiske afstand mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne – og hermed skolens elever og forældre - vil således blive større i de nye kommuner. Kommunalbestyrelsesmedlemmernes kendskab til skolerne og deres drift vil også blive voldsomt forringet. På denne baggrund bør det gøres obligatorisk for kommunerne at oprette et fælles rådgivende organ i henhold til Den Kommunale Styrelseslov og Folkeskolelovens § 41. Bestemmelsen i § 46 a vedr. afholdelse af møder mellem kommunen og skolebestyrelserne vil i de nye større kommuner næppe kunne bringes til at fungere i praksis.

Med venlig hilsen

Niels-Christian Andersen
Sekretariatschef

Direkte telefon: 3386 0202
Email: nca@skole-samfund.dk

